

מראי מקומות - יבמות

מג:

ורבינו אברהם מן ההר פי' באופ"א על דרך זה, דהא דמחמירין במו"מ באבלות ישנה, משום דכיון דלא כאיב ליבי' כ"כ, אם מתירין לו לעשות שום מו"מ, לא ימעט בעסקו ויבואו לעשותו בפרהסיא, משא"כ באבלות חדשה אין לחוש לזה, כיון דכאיב ליבי', וודאי ימעט בעסקו. ולגבי אירוסין, באבלות דיחיד יש לחוש שמא יבא לעשות סעודת אירוסין, דכיון דרק הוא באבלות, ואינשי אחריני אינם באבלות, שמא יבואו לעשות סעודת אירוסין. אבל באבלות דרבים אין לחוש לזה, דכיון דכ"ע באבלות הם, אין לחוש שיבואו לעשות לו סעודת אירוסין.

ג. שאני אבלות חדשה מאבלות ישנה

ע' בתוס' דכ' דאע"פ שאסור לישא אשה בתוך ל' ימי אבלות [ועל אשתו צריך להמתין ג' חדשים], מ"מ מי שאין לו בנים, או שיש לו בנים קטנים [ומתה אשתו], מותר לישא אשה מיד, אבל ביש לו בנים קטנים אסור לבעול עד לאחר ל' יום, ובאין לו בנים מותר לבעול אחר ז'. וע' ברמב"ם (אבל ג, ה), דמשמע דבין באין לו בנים ובין ביש לו בנים קטנים, מותר לכנוס מיד, אבל אסור לבעול עד אחר ל' יום. וע"ע בטור (י"ד שצ"ב, ב'), שכ' בשם הרמב"ן דלעולם אסור לארוס ולכנוס עד לאחר ל' יום, וכ' הב"ח (שם, ה) דמה דאי' בברייתא בירושלמי דאסור לבעול עד לאחר ל', מיירי בעבר וכנס תוך ל'. וע"ע ברמב"ם שם שכ' שאפי' ביום המיתה ממש מותר לארס, אפי' למי שיש לו בנים גדולים, משום שמא יקדמנו אחר. וכ' הטור (שם, א') דלא נהירא, וכ' הבית יוסף דגם הרמב"ן חולק על הרמב"ם בזה, והרמב"ם ס"ל דכמו בט' באב אמרי' דמותר לארס משום שמא יקדמנו אחר, כן באבלות חדשה, דלענין זה אין סברא לחלק בין אבלות חדשה לאבלות ישנה.

א. ואלמנה מן האירוסין מי אית לה

איבול, והתני ר' חייא וכו' ולא מיטמא

הק' הערוך לנה, דלמא אינה מטמאת, אבל מ"מ חייבת להתאבל, דהא אחותו נשואה אין הכהן מטמא לה, ואעפ"כ חייב להתאבל. ותי' דהא תניא במו"ק (כ) דכל קרובים שהכהן מטמא להם, חייב להתאבל עליהם, הוסיפו עליהם אחיו מאמו, ואחותו מאמו, ואחותו נשואה, בין מאביו ובין מאמו, ומשמע דשאר קרובים שאין הכהן מטמא להם, אינו חייב להתאבל עליהם.

ב. שאני אבלות חדשה מאבלות ישנה

רש"י פי' דכוונת הגמ' לומר דאבלות דט' באב קילא משום דהיא ישנה ושל רבים, משא"כ אבלות חדשה שהיא ג"כ אבלות דיחיד. והק' תוס' ע"ז, דא"כ עדיין שייך לומר הק"ו של ר' חסדא, דאם אמרי' באבלות דט' באב דמותר ליארס הגם דאסור במשא ומתן, כ"ש היכא דמותר במשא ומתן, דהיינו אבלות חדשה, דיהי' מותר ליארס. עוד הק' הריטב"א, דא"כ לא הול"ל "שאני" ב' פעמים, שהרי דבר א' הוא, והול"ל שאני בין אבלות ישנה ואבלות דרבים לאבלות חדשה ואבלות דיחיד. ולכן פירשו הראשונים דכוונת הגמ' לומר ב' דברים. א', דשאני אבלות חדשה מאבלות ישנה, דהיינו דאבלות חדשה חמירא טפי, ולכן אפי' אם אירוסין מותרים באבלות ישנה, יש להחמיר באבלות חדשה שלא לעשות אירוסין. ב', מה דמחמירין בכיבוס טפי בשבוע שחל בו ט' באב יותר מבשלושים, לזה ביארה הגמ' דשאני אבלות דרבים מאבלות דיחיד, דהיינו דבאבלות דרבים יש להחמיר טפי לענין מו"מ, שהוא דבר של פרהסיא, ויאמרו שאינו חושש להתאבל על ירושלים, ובאירוסין אין לחוש לזה, שהרי רק שעה אחת היא.